

Prošle godine je 16.565 ljudi umrlo u Evropi kao direktna posledica klimatske krize i ovo je sada kontinent koji se najbrže zagreva na svetu, objavila je nedavno Svetska meteorološka fondacija. **Štaviše, ranije ove godine, naša planeta je oborila rekord za svoj najtopliji dan ikada, i to tri puta.** Činjenice su neizbežne: da bismo sačuvali naše društvo, naš prosperitet i našu budućnost, nemamo drugog izbora osim da transformišemo naše ekonomije i učinimo ih održivim. Rizici koje inače rizikujemo su neprihvatljivi.

Mnoge kompanije i finansijske institucije spremne su da iskoriste bezbrojne ekonomske mogućnosti [zelene tranzicije](#) i da se zaštite od narušavanja ekološkog kolapsa. Ubrzavanje tranzicije nije samo dobro za poslovanje, već je i razumno i razborito: kako naglašava **Evropska centralna banka**, „neuspeh da se adekvatno upravlja rizicima po životnu sredinu više nije kompatibilan sa zdravim upravljanjem rizicima“.

Međutim, kompanije i finansijske institucije nisu naučne organizacije: u stvari, istraživanja Instituta i Fakulteta aktuaru sugerišu da mnogi ne razumeju u potpunosti [klimatske rizike](#) sa kojima se suočavaju. Potrebna im je pomoć da izgrade tranziciju koja će im omogućiti da inoviraju, zaštite se od rizika i održe svoju profitabilnost. Kao što je Evropska komisija potvrdila u svojim junskim preporukama o tranzicionim finansijama, veliki deo odgovora može se naći u vodiču EU za održiva ulaganja, EU taksonomiji.

Taksonomija semafora bi pomogla kompanijama i finansijskim institucijama da finansiraju tranziciju

Ako se uradi dobro, takva taksonomija bi delovala kao mapa: vodila bi finansijske institucije u alokaciji njihovog kapitala tako da finansira zelenu tranziciju i dala bi kompanijama sredstva da sa poverenjem planiraju svoju tranziciju.

Zato koalicije kao što je Grupa investitora za klimatske promene, koja okuplja institucije sa imovinom od preko 65 biliona evra, podržavaju taksonomiju semafora. Oni predlažu grupisanje ekonomskih aktivnosti u zelene, žute i crvene kategorije, u zavisnosti od toga da li su ekološki održive, srednje ili neodržive. Predložili su je i stručnjaci iz Platforme EU o održivim finansijama.

Cilj je da se promoviše otvorena, iskrena, obostrano korisna diskusija između finansijskih institucija i kompanija o tome kako da rade zajedno na postavljanju korporativnih ciljeva i čvrstih planova tranzicije. Biti transparentan u vezi sa koracima koje će preduzeti u svojoj tranziciji pomaže kompaniji da ubedi investitora ili zajmodavca da finansira svoje projekte. Takođe uverava investitora ili banku da kompanija ima snažan i kredibilan plan za modernizaciju i inovacije.

Zamislite kako bi razgovor mogao da teče. Na primer, izvršni direktor proizvođača čelika sa

velikim uticajem na životnu sredinu bi možda želeo da prikupi milijardu evra u narednih pet godina, kao prvi korak, da finansira svoju tranziciju ka inovativnom čeliku sa niskim sadržajem ugljenika, proizvodu koji će verovatno odgovori na rastuću međunarodnu potražnju klijenata koji su željni poboljšanja sopstvenih ekoloških performansi.

Taksonomija semafora je posebno korisna za kompanije sa neodrživom imovinom jer mogu ispričati pozitivne priče o svojoj tranziciji.

Koristeći taksonomiju semafora, izvršni direktor bi mogao da sedne sa bankom i dogovori se o skupu ključnih indikatora učinka koji bi bili osnova obveznice od milijardu evra. Mogli bi se složiti da će kompanija, koja bi mogla ostvariti 90 posto svojih prihoda od čelika sa visokim udarom, taj broj smanjiti na 60 posto za pet godina, na 30 posto za 10 godina i na nulu za 15 godina. Kompanija bi takođe mogla da dokaže, uz pomoć kredibilnog instrumenta EU, da povećava svoju zelenu i žutu potrošnju i shodno tome smanjuje svoju crvenu imovinu. Taksonomija semafora je posebno korisna za kompanije sa neodrživom imovinom jer mogu ispričati pozitivnu priču o svojoj tranziciji, kako i kada će se pomeriti iz crvene kategorije ka zelenoj. Srećom, tehnički posao za taksonomiju semafora je već obavljen: postojeća taksonomija EU već je postavila pragove za održivost i neodrživost, poznate kao „znatan doprinos“ i „nema značajne štete“. Ostalo je samo da se testira taksonomija semafora u praksi.

Sistem kodiranja bojama koji bi pomogao kompanijama da smanje finansijske rizike

Mnoge kompanije i finansijske institucije već analiziraju svoje portfelje kako bi identifikovale rizike koje stvaraju neodržive, srednje i održive aktivnosti, jer je sada jasno da ekološki učinak neke aktivnosti može uticati na rizik od finansijskih gubitaka.

Međutim, Mreža za ozelenjavanje finansijskog sistema, globalna grupa centralnih banaka koja je stvorena da bolje upravlja klimatskim i ekološkim rizicima, otkrila je da se finansijske institucije bore da razumeju rizike održive i neodržive imovine jer je „jasna taksonomija i dostupna detaljni podaci, još uvek nisu na snazi u većini jurisdikcija“.

EU bi trebalo da pomogne u rasterećenju ove analize: taksonomija semafora bi kompanijama i finansijskim institucijama pružila punu sliku o njihovim uticajima i oblastima poslovanja koje treba poboljšati.

Podrška nije potrebna samo privatnim finansijskim institucijama. Centralne banke takođe godinama traže ovaj instrument kako bi im pomogle u praćenju kreditnog rizika u finansijskom sistemu i kako bi osigurale da se banke angažuju u opreznog, odgovornoj i dobro vođenoj tranziciji. Kao što je Evropska centralna banka primetila, taksonomija semafora bi „olakšala procenu tranzicionog rizika u bilansima finansijskih institucija“. Singapur, Kanada, Indonezija, ASEAN i Tajland stvaraju taksonomiju semafora. EU ne sme

da zaostaje.

Pozivanje kompanija: dignite glas!

Pozivamo evropske finansijske institucije i kompanije koje su posvećene očuvanju ekonomske stabilnosti Evrope i obezbeđivanju njenog mesta kao lidera u inovacijama, da testiraju taksonomiju semafora i dopuste evropskim institucijama da čuju vaš glas. Objasnite im koje smernice za tranziciju su vam potrebne. Recite im da ekološka tranzicija nije izbor već apsolutna neophodnost za vaše poslovanje.

Pozivamo evropske investitore i kompanije: recite institucijama EU da ekološka tranzicija nije izbor već apsolutna neophodnost za vaše poslovanje.

SAD i Kina se utrkuju da iskoriste ekonomske prilike zelene tranzicije. Moramo osigurati da evropske kompanije dobiju jasne politike koje će im pomoći da inoviraju i brže prelaze.

Taksonomija semafora će svima omogućiti jednostavan put koji treba pratiti. Hajde da se ne osvrćemo na ovu priliku i da se pitamo zašto nismo reagovali ranije.